

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра східної і слов'янської філології

Курсова робота
з арабської філології на тему:

СПОРТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В СХІДНІЙ МОВІ

Студента III курсу, групи Ар 17-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми:
Арабська мова і література та переклад,
друга східна мова, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.060 Східні мови та
літератури (переклад включно), перша-
арабська

Полюєвого Віталія Олександровича

Науковий керівник: Бастун

Микола Володимирович

Національна шкала

Кількість балів

Оцінка ЄКТС

Київ-2024

ЗМІСТ

<u>Вступ.....</u>	<u>3</u>
<u>РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....</u>	<u>5</u>
<u>1.1. Визначення терміну та термінології в сучасній лінгвістиці.....</u>	<u>5</u>
<u>1.2. Місце термінології в сучасній лінгвістиці.....</u>	<u>7</u>
<u>1.3. Особливості спортивної термінології в лінгвістиці.....</u>	<u>9</u>
<u>Висновки до розділу I.....</u>	<u>12</u>
<u>РОЗДІЛ 2. Спортивна термінологія в арабській мові.....</u>	<u>14</u>
<u>2.1. Історичний розвиток спортивної термінології в арабській мові.....</u>	<u>14</u>
<u>2.2. Сучасний стан спортивної термінології в арабській мові.....</u>	<u>15</u>
<u>2.3. Культурний вплив на спортивну термінологію.....</u>	<u>16</u>
<u>2.4. Використання спортивної термінології в різних аспектах арабської мови ..</u>	<u>18</u>
<u>Висновки до розділу II.....</u>	<u>20</u>
<u>ВИСНОВКИ.....</u>	<u>22</u>
<u>АНОТАЦІЯ.....</u>	<u>23</u>
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....</u>	<u>24</u>

ВСТУП

Актуальність роботи. У сучасному світі спорт відіграє чи малу роль не тільки як фізична активність, а й як культурний феномен, який поєднує людей різних національностей та культур. Арабські країни активно беруть участь у міжнародних спортивних змаганнях, не тільки в чемпіонаті світу, а й на Олімпійських іграх. І це все вимагає дуже точного та зрозумілого використання спортивної термінології для забезпечення гарних відносин та ефективної комунікації між спортсменами, тренерами, суддями і звісно що вболівальниками.

Якщо брати саме лінгвістичні аспекти, то спортивна термінологія є насамперед невід'ємною частиною мови, що відображає специфіку поняття про реальію, пов'язані зі спортом. Досліджуючи цю термінологію, ми можемо зрозуміти саме цей механізм формування нових слів та виразів, запозичень та адаптації термінів з інших мов, частіше з англійської. Вивчення спортивної термінології в арабській мові допомагає виявляти особливості розвитку цієї тенденції та її мовної системи.

Спорт дійсно має велике значення у культурі й суспільстві. Саме вивчення спортивної термінології дає змогу побачити, як культурні та релігійні особливості можуть впливати на формування і використання термінів. Наприклад, є певні види спорту, що можуть мати особливе значення в різних арабських країнах, що відображається у термінології. Проаналізувавши ці аспекти, ми можемо посприяти глибшому розумінню культури та мови в цілому.

Сама актуальність дослідження спортивної термінології, дає можливість більш точно дослідити та розкрити всі можливості дослідження у спортивних галузях для перекладачів, журналістів, освітян, та інших фахівців. Точність і правильність використання термінів надає ефективну комунікацію і сприяє поширенню знань про спорт. Це надзвичайно важливо в контексті підготовки спортивних коментаторів, журналістів та інших професіоналів, які працюють зі спортивними текстами.

Пізнавання спортивної термінології в арабській мові робить великий внесок у розвиток термінознавства, прикладної лінгвістики та інших суміжних

наук. Це сприяє систематизації знань про терміни, розробці методів їх аналізу і стандартизації, що є важливим для наукової роботи.

Спортивна термінологія також дуже важлива для медіа і спортивної журналістики. Саме розуміння, та правильне використання спортивних термінів, є ключовим для професійних журналістів та коментаторів, що дає змогу точно та зрозуміло донести інформацію до їх аудиторії.

Також для тренерів, спортсменів, і інших спортивних діячів у їхній галузі, є важливим знання спортивної термінології, на різних мовах та є необхідним для участі у міжнародних змаганнях, та й злагожденій співпраці з іншими країнами.

Метою роботи є дослідження спортивної термінології в арабській мові яка в свою чергу є актуальною і важливою як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Відповідно до мети роботи необхідно вирішити наступні **завдання**:

1. Розглянути питання основи вивчення спортивної термінології.
2. Особливості спортивної термінології в лінгвістиці.
3. Проаналізувати спортивну термінологію в арабській мові.
4. З'ясувати актуальність спортивної термінології в арабській мові.

Об'єкт дослідження – спортивні терміни в арабській літературній мові та їх стилістичні функції.

Предмет дослідження – словниковий склад арабської мови.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів основної частини, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ

1.1. Визначення терміну та термінології

В сучасній лінгвістиці такі поняття як «термін» і «термінологія» посідають дуже важливе місце, так як, забезпечують точність та прозорість в різних галузях знань. Розглядаючи ці поняття детальніше, ми можемо зрозуміти, що «термін» - це фактично слово або словосполучення, що має конкретне і однозначне значення у певній галузі знань чи діяльності.

А «термінологія» це сукупність термінів, що застосовується у певній діяльності чи галузі знань, а також наука, що вивчає терміни та їхні системи.

Однозначність, системність, специфічність, стандартизованість і стабільність. Саме ці поняття, є сукупністю основних характеристик терміна. Термінології в свою чергу, притаманні свої функції термінів, наприклад: Комунікативна, когнітивна, номінативна. Також до термінології входить система термінів, наука про терміни.

На сьогоднішньому етапі розвитку суспільства і науки, є досить важливою саме знання термінології для всіх галузей, так як, кожен спеціаліст у своїй галузі має в арсеналі певний ряд професійних визначень, для позначення конкретних елементів у своїй галузі.

Деякі лінгвісти вважають, що терміни створюються в результаті перетлумачення загальноживаних слів, за допомогою морфологічних похідних та запозичуючи певні лексеми з інших мов. Зокрема, кожна галузь науки використовує свої терміни, та створює власні терміносистеми, які часто визначаються своїми елементами професійного знання.

Варто згадати, що у відомій праці «Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія», автор влучно зазначає, що терміном можна назвати спеціальне слово або словосполучення, що може бути використаним для чіткого

позначення з будь-якої сфери життя, таких як: наука, техніка, громадсько-політичне життя, мистецтво та інші.

Також, особливої уваги заслуговують такі лінгвісти, як А. В. Крижанівська, Л.О. Смирненко, Т. І. Пантер та інші, які у своїх працях писали, що поняття терміну може характеризуватися як певна мовна одиниця, функція якої є вираження різних понять в галузях, пов'язаних з наукою, технікою, медициною та багатьма іншими. В той же самий час, ці одиниці несуть в собі інформативно-пізнавальну функцію, що має пряме відношення зі збереженням та відтворенням, що було встановлено людьми протягом багатьох років.

Важливим аспектом, при яких термін може існувати як лексична одиниця - це системність. Це визначає його перебування як окремого елемента посеред усіх інших, з якими він перебуває у певних зв'язках, прив'язуючи певний фрагмент в дійсності до певної відповідної форми, на рівні з іншими термінами, що дозволяє повністю відобразити на рівні мови знання, які були накопичені у системи стосовно конкретної людської галузі діяльності.

В ряді наукових праць, дефініція терміна базується на його співвідношенні з понять науки (тоді він має назву «спецпоняття» тощо). Науковці В. І. Сифонові та Ю. А. Климовицький підходять до вивчення поняття терміну як слова або словосполучення, ознаки яких мають спільні точки з відповідними значеннями у системі понять конкретної галузі науки чи техніки.

Наприклад, визначення І. С. Квітко полягає в тому, що термін це слово або цілий комплекс з дієслів, який за своєю сутністю відповідає змісту організації галузі знань, які входять у контакт з іншими словами та дієсловами, що дозволяє їм разом утворювати в кожному випадку індивідуальний екземпляр, який в моменті у закритій системі, може бути описаним як інформативний, багатозначний, точний та експресивний за своєю нейтральністю. В інших роботах, можна виділити, що термін стосується лексичної системи чіткої науково-технічної лексики.

Що стосовно мовних часток та їх приналежності, можна виділити так основні категорії: іменник (картина, людина, ручка, дерево), оскільки тут

закладено найголовніший сенс в пізнанні реальності. Другим за важливістю, можна вважати терміни-прикметники: комічний, типовий, погіршенні та багато інших. Ще рідше, інші частини мови можуть бути прислівники: пристрасно (муз.), дієслова: рости (бот).

У сфері науки, окремо виділяється зв'язок із поняттям, а у технічному - співвіднесення з предметом, назва якого мається на увазі. Саме тому, виробничі, технологічні та інші терміни є семантично близькими до загальноповживаних слів, проте лінію між технічним та виробничими загальноповживаними словами можна виділити лише завдяки контекстуальному аналізу.

1.2. Місце термінології в сучасній лінгвістиці

Вивчення термінології займає важливе місце у сучасній лінгвістиці. Це дозволяє забезпечити точність, чіткість та ефективність, які мають бути досягнуті для наукової комунікації. Розглядаючи історію розвитку термінології, ми маємо змогу побачити, що це означає не лише еволюцію мовознавства як науки, але й зміни у суспільстві, які відбуваються на соціокультурному рівні. Для плідного вивчення термінології, вчені розглядають різні аспекти, що вбирають у себе створення нових термінів, аналіз структур та функцій, вплив який вони мають на мовні процеси.

Термінологія - це галузь наукової дисципліни, яка на меті має вивчення принципів, методів та засобів творення, розвитку та використання конкретних термінів. Ця наука займається дослідженням таких питань як категоризація термінів, їх класифікація у системах та уніфікація. У вимірі сучасної лінгвістики термінологія дозволяє встановити зв'язок між явищами мови та наявними науковими поняттями, що дозволяє завдяки цьому надати чітке розуміння текстів спеціального характеру.

Теоретичне термінознавство досліджує закономірності розвитку та використання спеціалізованої лексики.

Прикладне термінознавство спрямоване на встановлення практичних принципів та рекомендацій з метою вирішення проблем з дефіцитом термінів; їх

аналізом, описом, редагуванням, систематизацією, створенням, перекладом та використанням.

Загальне термінознавство досліджує загальні якості, проблеми та процеси, що пов'язані із спеціалізованою лексикою, тоді як галузеве термінознавство вивчає специфічну лексику та концепції, що належать до певних областей знань у конкретних мовах.

Також варто відмітити, що термінологія має практичне застосування, відіграючи важливу функцію у вивченні багатьох сфер діяльності, таких як наука, техніка, медицина, право, економіка тощо. Завдяки створенню та введенню спеціалізованих термінів сприяє покращенню ефективності професійної діяльності та забезпечує точність і ясність при передачі інформації. Наразі, сучасна термінологія дозволяє встановити зв'язок між мовними явищами та науковими значеннями, що може забезпечити різні наукові та соціальні потреби, які виникають перед людством.

Завдяки цій галузі знань, можна прослідкувати соціокультурні зміни у суспільстві. Перебіг певних подій у суспільстві, наукові досягнення, шлях розвитку технологій - це все сприяє формуванню нових термінів та оновленню вже наразі існуючих. Саме завдяки цьому, саме термінологія може вказувати на зміни у соціумі та на великі культурні процеси які постають перед мовою.

Без сумніву важливо розуміти, що термінологія сучасності предстає перед низкою викликів, таких як глобалізація, міжінтеграція наукових дисциплін, становлення модерних технологій та інформаційних мереж. Для цього потребується постійне оновлення лексики, створення нових засобів для їх стандартизації та комунікації, а також створення найбільш ефективних методів навчання та популяризації термінології, як системи знань.

З наукової точки зору, можна із чіткою впевненістю стверджувати, що термінологія посідає одну із ключових ролей у сучасному світі лінгвістики. Такий підхід дозволяє забезпечити ясність та чіткість при процесі наукової взаємодії та комунікації, а також із більшою мірою сприяє розвитку професійної

діяльності у різних галузях науки, що ставить термінологію, як науку, на високу ступінь в рядку незамінних інструментів галузі сучасного мовознавства.

На сьогоднішній день виникають нові напрямки, серед яких важливо відзначити когнітивне або гносеологічне термінознавство, що досліджує роль термінів у науковому мисленні та знаннях. Також можна вважати окремими розділами термінознавства термінознавчу теорію тексту; ця теорія посідає проміжне положення між термінознавством і самою теорією тексту і займається питаннями типології текстів (де присутні терміни), термінологічним аналізом текстів і текстовим аналізом термінів.

Термінознавство має глибокі зв'язки з термінографією. Термінографія – це наука, що спеціалізується на складанні словників спеціалізованої лексики. Деякі дослідники розглядають термінографію навіть як підрозділ термінознавства.

Термінологія постійно еволюціонує та удосконалюється, відображаючи нові знання та концепції. Вивчення та дослідження цієї сфери є важливим завданням для лінгвістів, оскільки воно допомагає краще розуміти природу мови та її взаємозв'язок з різними аспектами життя.

1.3. Особливості спортивної термінології в лінгвістиці

Спортивна термінологія - це комплекс слів, виразів та фраз, які використовуються у різних видів спорту для точного й однозначного опису понять, об'єктів, явищ і процесів, що пов'язані зі спортивною діяльністю. Вивчення та дослідження цієї термінології дозволяють глибше розуміти особливості мови у спортивній галузі та її взаємозв'язок із різними аспектами спортивного життя.

Спортивну термінологію можна розділити за різними критеріями:

1. За видом спорту, такі як футбол, волейбол, баскетбол, легка атлетика, плавання, гімнастика, бойові мистецтва і т. д.
2. За походженням, включаючи загальноживані, запозичені та гібридні терміни.
3. За структурою, що охоплює прості, складні та складені терміни.

4. За способом утворення, таким як терміни-утворення, терміни-комбінації та терміни-фразеологізми.

Приклади спортивної термінології:

- 1) Футбол: дриблінг, пас, удар, штрафний удар, офсайд, пенальті, голкіпер, тренер.
- 2) Волейбол: подача, блок, атака, захист, суддя, лінія, майданчик.
- 3) Баскетбол: ведення м'яча, кидок, штрафний кидок, дриблінг, блок-

Чимало спортивних термінів мають західноєвропейське походження, так як прийшли в різні країни разом із видами спорту, що виникли в Західній Європі. Більшість спортивних термінів пішли від англійської та французьких та німецьких коренів. Терміни до котрих ми звикли, грецького чи латинського походження (стадіон, гімнастика, акробатика, атлет, диск, біатлон та інші) стали інтернаціональними й зрозумілими всім без перекладу.

З часом відбувалося розширення та змінювання цих слів, а значення, яке вони позначають, іноді зовсім не схоже від первісного. Наприклад: французьке слово «спорт», яке раніше означало «розвага», «вільний час», «гра», тепер стало терміном, що позначає важливе соціальне явище сучасних людей.

Наприклад, у період ХХ століття активно розвивалася галузь створення перших українських підручників, укладалися спеціалізовані словники та друкувалися правилами змагань. На західній частині України через політичну діяльність краще розвивалася. Саме там виходило понад 30 спеціалізованих періодичних знань, і все це протягом кількох десятиліть. Видатні галицькі діячі – професори Ярослав Рудницький, Зенон Кузеля, Іван Боберський, внесли чи малий вклад в розвиток української спортивної терміносистеми.

І. Боберський називали батьком українського тіловиховання, запровадив такі терміни, як «відбиванка» (волейбол), «гаківка» (хокей), «ситківка» (теніс), «столівка» (настільний теніс), «наколесництво» (велоспорт), «лещетарство» (лижний спорт), «санкарство» (санний спорт), «бій навкулачки» (бокс), «біжня» (бігова доріжка), «скічня» (трамплін), «вихідна постава» (вихідне положення) та багато інших.

Спортивна термінологія в лінгвістиці має свої особливі слова, фрази, вирази, що використовуються для опису різних аспектів спортивної діяльності.

Спортивна термінологія дуже спеціалізована. Часто можна почути такі слова, як: «офсайд, пенальті», і ці слова часто можуть бути не зрозумілі для тих людей, що не цікавляться спортом.

Часто широко використовуються в глобальному спорті такі слова, «фол», «тайм-аут», «чемпіонат», і ці слова прийшли з англійської.

Також, дуже часто в спортивній термінології використовують різні скорочення та аббревіатури для зручності. Наприклад: «МЛС» для «Майор Ліга Спорту» або «НБА» для «Національної Баскетбольної Асоціації».

Спортивна термінологія також часто впливає на сфери життя і мови. Так як деякі терміни можна використовувати не тільки в понятті спорту, а й політики чи бізнесу

Також цікавим аспектом є уніфікація термінів. В різних країнах можуть використовувати різні терміни для одного й того ж поняття, що створює потребу в уніфікації. Наприклад: американський «соккер» і європейський «футбол».

Варто зазначити, що спортивна термінологія завжди змінюється та розвивається. З появою нових видів спорту або змін у правилах старих з'являються нові терміни.

Спортивні терміни вживаються в різних спортивних сферах нашого життя: в усному й письмовому мовленні спортсменів, тренерів, суддів, спортивних коментаторів, журналістів, блогерів, у газетах та журналах, у наукових дослідженнях, тощо.

Висновки до розділу I

Спортивна термінологія – це динамічна й багатогранна система мовних одиниць, яка відіграє важливу роль у сучасному спорті. Її вивчення та дослідження дають змогу не лише глибше зрозуміти специфіку мови спорту, але

й простежити зв'язок спортивної термінології з різними аспектами спортивного життя.

Спортивна термінологія – це цікава й актуальна тема, яка потребує подальшого вивчення та дослідження. Її знання та розуміння є важливими для всіх, хто цікавиться спортом, а також для фахівців у галузі лінгвістики, спортивної журналістики та тренерської справи.

У розділі «Теоретичні основи вивчення термінології» було розглянуто процеси формування та розвитку спортивної термінології. Дослідження показало, що значна частина була запозичена з західноєвропейських мов разом із поширенням відповідних видів спорту. На початку ХХ століття в Україні почався активний процес створення власної національної спортивної термінології, що відображало прагнення до українізації спортивної сфери.

Цей етап характеризувався великою кількістю нових термінів та словосполук, які відповідали певним потребам, будь то наукові, чи якійсь практичній діяльності у сфері спорту.

Переосмислення понять, переклад, їх уточнення та стандартизація, всі ці відповідники входили до процесу адаптації запозичених термінів. Це дуже допомогло зробити цілісну систему термінології, яка в свою чергу відповідала сучасним вимогам і сприяла розвитку спортивної науки та практики як в Україні, так й по всьому світові.

Таким чином, засвоєння теоретичних основ спортивної термінології в світі, показує як історичні, культурні, та майже всі соціальні чинники вплинули на формування сучасної термінологічної системи, яка є важливим елементом національної ідентичності та розвитку спорту. Вивчення спортивної термінології в світі вказує на те, як мовні запозичення, національні особливості та впливи визначених особливостей, формують сучасну структуру терміносистеми. Це і забезпечує збереження культурної ідентичності і її інтеграцію у світове наукове та спортивне середовище.

РОЗДІЛ 2

СПОРТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АРАБСЬКІЙ МОВІ

2.1 Історичний розвиток спортивної термінології в арабській мові

Насправді, арабський світ має доволі багату історію власних традиційних видів спорту, що глибоко базуються в культурі та побуті. Один з найвідоміших та найважливіших видів спорту є верхова їзда, яка має дуже цікаве та важливе значення, через кочовий спосіб життя багатьох арабських племен. Менш відомі але не менш цікаві є такі види спорту, як соколине полювання, боротьба, фехтування і стрільба з лука. Саме ці види спорту мали значний вплив на розвиток спортивної термінології в арабській мові.

Дуже цікаво, те що термінологія, котра пов'язана з традиційними видами спорту, часто відображає не тільки якісь культурні і релігійні аспекти арабського світу, а й може використовуватися в різних військових та соціальних сферах. Тобто як в спорті, так і у якійсь іншій галузі деякі слова будуть однаково використовуватися. Наприклад: слово «فرس» (faras-кінь), «ركوب» (rukub-їзда верхи) та «فارس» (faris –вершник).

Західна культура та в принципі колоніалізм значною мірою вплинули в розвиток спортивної термінології в арабській мові. Саме через те, що багато арабських країн були під владою європейських держав (таких як Великобританія та Франція), це й призвело до запозичення багатьох термінів з англійської та французької мов.

Саме такі види спорту як футбол, теніс, баскетбол та багато інших, були введені в арабський світ європейськими колонізаторами та західними місіонерами. І одразу ж з цими видами спорту були й запозичені відповідні терміни.

Ось яскравий приклад цього:

Футбол: «كرة القدم» (kurat al-qadam) – це буквально ми перекладемо з англійської «football».

Баскетбол: «كرة السلة» (kurat al-salla) – це також буквально з англійської «basketball».

Теніс: «تنس» (tanis) і це так само з англійської «tennis».

Саме процеси адаптації та стандартизації в арабській мові є основним чинником сучасного розвитку спортивної термінології. Різні міжнародні спортивні організації, такі як ФІФА та Міжнародний олімпійський комітет, сприяють стандартизації термінології. І Університети, і наукові установи, всі працюють над адаптацією і стандартизацією термінів.

Сучасне телебачення, радіо, та вкінці кінців інтернет, є дуже важливими, та навіть ключовими аспектами поширення різної спортивної термінології. Журналісти, коментатори, різні блогери, сприяють популяризації та закріпленню нових термінів у мові та культурі.

Та й взагалі, історичний розвиток спортивної термінології є дуже складним і багатогранним процесом. Запозичення, вплив різних традиційних видів спорту і це все є дослідженням, що дозволяє краще зрозуміти ті чи інші механізми формування та еволюцію термінології в арабській мові, а також її значення для культури і суспільства.

2.2 Сучасний стан спортивної термінології в арабській мові

Арабські країни активно беруть участь у міжнародних спортивних заходах, таких як Олімпійські ігри, Чемпіонати світу та інші. Участь арабських країн в Олімпійських іграх та чемпіонатах світу сприяє популяризації спортивних термінів. Переклади офіційних документів, правил та коментарів допомагають уніфікувати термінологію і роблять її зрозумілою для широкої аудиторії. Наприклад, Катар, який приймає участь у Чемпіонаті світу з футболу 2022 року, активно використовує міжнародну футбольну термінологію, сприяючи її поширенню серед місцевого населення.

А також, в арабському світі дуже люблять футбол, баскетбол, плавання, теніс і різні бойові мистецтва. Ці види спорту мають свої специфічні терміни, наприклад:

Футбол (كرة القدم, kurat al-qadam)

Гол: هدف (hadaf)

Пенальті: ركلة جزاء (raklat jazaa)

Офсайд: تسلل (tasallul)

Воротар: حارس مرمى (haaris marma)

Баскетбол: كرة السلة, kurat al-salla)

Кошик: سلة (salla)

Очки: نقاط (nuqaat)

Трьохочковий кидок رمية ثلاثية (ramya thulathiyya)

Теніс (تنس, tennis)

М'яч: كرة (kura)

Сет: مجموعة (majmoo'a)

Гейм: شوط (shawt)

І тому подібне...

Насправді, саме медіа такі як, телебачення, газети, журнали, радіо, різні інтернет ресурси, дуже сильно допомагають закріпитися в повсякденній мові спортивній термінологія та поняттям.

Міжнародні спортивні організації також відіграють важливу роль у покращенні спортивної термінології. Вони створюють різні правила, інколи й навіть під арабське суспільство, видають різні документи. Наприклад: ФІФА видає офіційні правила гри в футбол арабською, забезпечуючи зручне користування уніфікованих термінів, Міжнародний олімпійський комітет: Видає матеріали арабською мовою для Олімпійських ігор, включаючи різну термінологію для різних видів спорту.

Також різні Освітні установи, що відповідають за підготовку спортивних фахівців, вони так само сприяють стандартизації термінології. Різні підручники, посібники, онлайн курси, вебінари і т.д.

Також не малий вклад в розвиток спортивної термінології вносять різні блогери та спортсмени, що публікують свої результати та й просто діляться думкою та досвідом.

2.3 Культурний вплив на спортивну термінологію

Арабський світ має велику історію традиційних видів спорту, які дуже вплинули на формування спортивної термінології. Верхова їзда, соколине полювання, боротьба та стрільба з лука.

В Дубаї, Об'єднаних Арабських Еміратів, часто проводяться міжнародні турніри з регбі для дітей та підлітків, у яких зазвичай беруть участь понад 750 гравців. Для любителів регбі в ОАЕ існує багато спортивно-тренувальних клубів. А також Об'єднані Арабські Емірати утвердилися на світовій карті гольфу, приймаючи численні події міжнародного рівня. Менш ніж три десятиліття тому гравці в гольф були змушені грати на промасленому піску. Сьогодні ж шанувальники цього швидкозростаючого виду спорту в ОАЕ можуть обирати серед численних полів для гольфу світового класу по всій країні, які мають відмінні клубні будівлі та розкішні фарватери. Деякі з цих полів настільки високого стандарту, що їх обрали для проведення головних міжнародних турнірів з гольфу.

Верхова їзда (ركوب الخيل, rukub al-khayl)

Кінний спорт був завжди невід'ємною частиною арабського життя. Він вважається одним з найпрестижніших видів спорту в арабських країнах, особливо в Об'єднаних Арабських Еміратах. Відомо, що арабські скакуні мають чудові спортивні якості, які високо цінуються в усьому світі. У стародавні часи, навіть у найскладніші періоди, бедуїни з великою любов'ю та турботою ставилися до цих прекрасних тварин, ніколи не використовуючи їх для перевезення вантажів. Навіть сьогодні на Сході, включаючи урядовий рівень, чистокровний арабський скакун вважається найкращим подарунком.

На сьогодні всі форми кінного спорту надзвичайно популярні в Об'єднаних Арабських Еміратах. У 1985 році ОАЕ приєдналися до Міжнародної Федерації Кінного Спорту (FEI), а в 1992 році в країні була створена Федерація Кінного

Спорту для просування та спонсорування цього виду спорту. З часу заснування Федерації кінний спорт став більш організованим та успішним

Цей вид спорту відомий своєю популярністю та має важливе культурне значення. Терміни, пов'язані з верховою їздою, стали частиною загальної лексики. Наприклад, слово «فارس» (fāris) має значення не лише вершник, але й лицаря або героя.

Соколине полювання «الصقارة» (al-ṣaqāra): Соколине полювання також є традиційним видом спорту в багатьох арабських країнах. А ось терміни що пов'язані з цим спортом: «صقر» (ṣaqr, сокіл) і «باز» (bāz, яструб), широко використовуються в мові.

Насправді, традиційні види спорту мають не тільки культурне, а й символічне значення, дуже часто представляючи силу, мужність, спритність, мудрість, хитрість. Що дуже часто підкреслюються в різних поезіях, літературі, та побуті.

Іслам, як основна релігія арабського світу, впливає не тільки на етику, а й на спортивну термінологію. Доволі багато спортивних термінів та концепцій відображають ісламські моральні принципи та цінності.

У спортивних змаганнях велика увага приділяється чесній грі та справедливості.

Чесність і повага до суперника є найважливішими елементами спортивної етики.

Культурний вплив має не аби який вплив на спортивну термінологію в арабській мові. Традиційні види спорту формують базу багатьох термінів, релігія впливає на етику і поведінку у спорті. А західна культура та медіа сприяють запозиченню та адаптації нових термінів.

2.4 Використання спортивної термінології в різних аспектах арабської

МОВИ

Проаналізувавши спортивну термінологію в арабській мові, можна виділити кілька ключових аспектів, що несуть вплив на її формування та

використання. Це - вплив західної культури, адаптація та арабізація термінів, стандартизація та модернізація, національні особливості та культурні впливи, розвиток галузевої освіти та медійної сфери, перспективи, вплив спортивної термінології та інші аспекти арабської мови.

Значна частина спортивної термінології в арабській мові має західне походження через глобалізацію та вплив західних видів спорту. Англійська мова послугувала і надалі є чудовим провідником у сфері спортивної термінології, і значно вплинула на арабську спортивну лексику. Наприклад, терміни «فوتبول» (футбол), «تنس» (теніс), «باسكتبول» (баскетбол) походять з англійської мови.

Більшість західних термінів часто добре адаптуються та модифікуються до арабської фонетичної системи. Різні процеси арабізації включають адаптацію запозичених слів до морфологічних і фонетичних норм арабської мови, що дає змогу легше інтегрувати їх в арабськомовне середовище. Наприклад, термін «كرة القدم» (буквально «м'яч нога») застосовується як калька з англійського «football».

Так як спорт в арабських країнах поширювався швидко, то й одразу виникла потреба у стандартизації спортивної термінології. Ці процеси трапляються завдяки прикладеній роботі освітніх і спортивних установ, які створюють спеціальні словники та керівництва. Це допомагає уніфікації термінів і значно полегшує спілкування в міжнародному спортивному контексті.

Різні терміни мають місцеве походження або адаптуються відповідно до культурних і лексичних особливостей кожної арабської країни. Наприклад, деякі терміни, що стосуються традиційних видів спорту або ігор, таких як «الفروسية» (верхова їзда) та «مصارعة» (боротьба), часто мають глибокі культурні корені.

Також можна виділити такі приклади: سباق (гонка) – змагання, у якому учасники намагаються першими досягти фінішної лінії.

رياضة (спорт) – фізична активність, що включає змагання та вимагає навичок, витривалості та стратегії.

ملعب (стадіон) – місце, де проводяться спортивні змагання.

تمرين (тренування) – процес підготовки або практики, спрямований на покращення спортивних навичок.

لاعب (гравець) – особа, яка бере участь у спортивному змаганні.

مدرب (тренер) – особа, яка керує тренуваннями та стратегією команди.

الألعاب الأولمبية (Олімпійські ігри) – міжнародні спортивні змагання, що проводяться кожні чотири роки.

منافسة (змагання) – подія, де учасники змагаються один з одним.

فوز (перемога) – досягнення першого місця у змаганні.

هزيمة (поразка) – не досягнення бажаного результату в змаганні.

ميدالية (медаль) – нагорода за досягнення у спортивному змаганні.

فريق (команда) – група людей, які грають разом у певний вид спорту.

جمهور (аудиторія, глядачі) – люди, які дивляться спортивний захід.

Локальні види спорту, такі як гонка на верблюдах, також мають свої унікальні терміни.

Процес розвитку спортивної журналістики та різних освітніх програм допомагає поширенню і стандартизації спортивної термінології. У популяризації нових термінів і адаптації міжнародної спортивної лексики важливу роль відіграють засоби масової інформації. Телебачення, радіо та інтернет сильно впливають на розповсюдження спортивних термінів серед різної аудиторії.

Спортивна термінологія впливає на інші аспекти мови, включаючи розмовну мову, літературу, медіа та освітні програми. Вона сприяє збагаченню словникового запасу та розширенню лінгвістичних кордонів арабської мови. Спорт також відображається в метафорах і фразеологізмах, які використовуються у повсякденному мовленні. Наприклад, фраза "يخوض المباراة" (буквально "входить у гру") може використовуватися метафорично для опису участі у складному завданні.

Важливу роль у стандартизації спортивної термінології відіграють спеціалізовані термінологічні словники та довідники. Вони допомагають уніфікувати терміни та забезпечують їх правильне використання.

В університетах і спортивних академіях розробляються курси, що охоплюють спортивну термінологію, сприяючи її впровадженню в освітній процес і професійну підготовку.

Міжнародні спортивні федерації та організації також впливають на стандартизацію термінології через свої офіційні документи, правила та навчальні матеріали, які перекладаються арабською мовою.

Проведення міжнародних спортивних заходів в арабських країнах, таких як Олімпійські ігри або Чемпіонат світу з футболу, стимулює використання та адаптацію міжнародної спортивної термінології.

У підсумку, спортивна термінологія в арабській мові формується під впливом глобалізації, західної культури та власних культурних традицій. Процес адаптації та стандартизації є ключовим для ефективного спілкування та розвитку спорту в арабськомовному світі. Це забезпечує збереження мовної ідентичності та сприяє інтеграції в міжнародну спортивну спільноту.

Висновки до розділу II

Дослідження спортивної термінології в арабській мові, дає змогу побачити, як ця термінологія зазнала значного впливу глобалізації, і це призвело до запозичення з англійської, французької та інших західних мов. Це тісно пов'язано з міжнародним характером спорту і домінування англійської мови в спортивній галузі.

Запозиченні терміни зазвичай адаптуються до граматичних й фонетичних особливостей арабської мови. Різні терміни транслітеруються арабською абеткою та зазнають змін відповідно до правил арабської морфології.

Інколи, арабська спортивна термінологія представляє релігійні та культурні особливості регіону. Це може включати не тільки унікальні терміни для традиційних видів спорту, а й адаптацію загальноприйнятих термінів до культурного контексту.

На стандартизацію спортивної термінології сприяють такі фактори: Розвиток спортивної журналістики, освітніх програм і спеціалізованих видань арабською мовою. Не менш важливу роль у цьому процесі відіграють також спортивні федерації та різні організації, які затверджують офіційні терміни.

Саме розвиток цифрових технологій і соціальних медіа, поширення спортивних термінів відбувається набагато швидше. Це дає змогу просто та швидко обмінюватися інформацією та сприяє на уніфікацію технологій.

Арабських країн дуже багато, тому інколи виникає проблема з існуванням відмінностей термінології через регіональні особливості мови, що потребує врахуванню при створенні єдиної терміносистеми.

Одним з викликів є збереження культурної ідентичності та одночасна інтеграція в глобальне спортивне середовище. Іншою проблемою є потреба в створенні термінів для нових видів спорту, які швидко розвиваються.

Спортивна термінологія в арабській мові є результатом дуже складного процесу глобального впливу, культурної адаптації та локалізації. Розвиток стандартної термінології вимагає спільних зусиль з боку освітніх установ, засобів масової інформації та спортивних організацій. Ці процеси сприяють збереженню мовної ідентичності, й інтеграції арабської спортивної спільноти у світовий контекст.

Підбиваючи підсумок можна сказати наступне, спортивна термінологія в арабській мові формується під впливом глобалізації, західної культури та власних культурних традицій. Ключовими процесами для ефективного спілкування та розвитку спорту в арабському світі є адаптації та стандартизації. Це забезпечує збереження мовної ідентичності і сприяє інтеграції в міжнародну спортивну общину.

ВИСНОВКИ

Спортивна термінологія в арабській мові зазнала значного впливу глобалізації. Чимало різних термінів було запозичено з західних мов, зокрема англійської, французької та німецької. Це пов'язано з тим, що міжнародні види спорту, дуже популяризовані. Особливо такі види спорту як, футбол, теніс, гольф, баскетбол, боротьба які більш активно розвиваються в арабському світі.

Глобалізація значно вплинула на розвиток спорту по всьому світу, включаючи арабські країни. Міжнародні спортивні події, такі як Олімпійські ігри, Чемпіонати світу з футболу та інші великі турніри, сприяли поширенню спортивної культури та термінології.

Зокрема від англійської, значний вплив на спортивну термінологію в арабській мові мали також французька, італійська та німецька мови. Це пов'язано з історичними та культурними зв'язками арабських країн з Європою. Наприклад, в термінології фехтування або кінного спорту часто зустрічаються французькі терміни. Проте важливо знайти баланс між запозиченням і розвитком власної термінології, щоб зберегти культурну ідентичність і відобразити національні особливості в спорті.

Запозичення в спортивній термінології адаптуються до фонетичних і морфологічних норм арабської мови. Різні процеси арабізації включають в себе створення нових слів на основі арабських коренів, або адаптацію і написання запозичених слів, що допомагає зробити їх більш простими та зрозумілими для місцевого населення.

Також важливим аспектом розвитку спортивної термінології є стандартизація. Освітні та спортивні установи працюють над створенням уніфікованих словників та навчальних матеріалів, що сприяють правильному використанню термінів і полегшують комунікацію у спортивному середовищі.

Сучасна спортивна термінологія в арабській мові є результатом впливу глобальних тенденцій, культурного обміну та місцевих ініціатив. Арабські країни активно працюють над адаптацією і стандартизацією спортивних термінів, що сприяє розвитку спортивної культури, інтеграції в міжнародне

спортивне співтовариство та ефективній комунікації. Збереження балансу між запозиченням і створенням власних термінів дозволяє арабському світу зберігати свою культурну ідентичність, одночасно впроваджуючи сучасні тенденції.

АНОТАЦІЯ

الموضوع: الرياضیة المصطلحات فی العربیة اللغة

وتحلل، العربیة باللغة الرياضیة المصطلحات فی المصطلحیة الورقة هذه تبحث المختلفة الرياضیة الألعاب فی المستخدمة المحددة المصطلحات التحدید وجه علی. تتضمن الرياضیة المصطلحات ودلالات وبنیة أصل علی الرئیسی التركز وینصب من غیرها و القوى وألعاب السلة وكرة القدم بكرة المتعلقة المصطلحات دراسة الدراسة الأوسط الشرق منطقة فی الشعبیة الرياضات.

فی الرياضیة المصطلحات لتكوين الرئیسیة السمات تحدید هو العمل من الغرض فی. المستعارة المصطلحات تكیيف و استخدام أنماط علی التعرف العربیة اللغة مع مقابلات إجراء و المعجمی البحث و المقارن التحلیل أسالیب استخدام تم، العملسیاق المتخصصین.

من بالاستعارة تتميز العربیة الرياضیة المصطلحات أن الدراسة نتائج أظهرت و المعاییر مع المصطلحات تكیيف عملیة تلعبو. الخاصة الابتكارات و الأخرى اللغات المصطلحات تطور أن تبین كما. خاصًا دورًا العربیة اللغة النحویة و الصوتیة المجتمع فی الاجتماعیة و فیه الثقا بالتغیرات ثیقا و ارتباطا یرتبط الرياضیة. الصحفیین و المترجمین و للغویین مفیده الدراسة الدورات هذه تكون أن یمكن للریاضة اللغویة بالجوانب مهتم شخص أي كذلك و، الریاضیین. المفتاحیة الكلمات: الاستعارة، المعجمیة، الرياضیة المصطلحات، العربیة اللغة، التکیيف، الدلالات.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боровська, О. В. (2003). Короткий тлумачний словник термінології галузі фізичної культури та спорту. Львів, ст. 54.
2. Боровська, О. В. (2004). Співвідношення національних та інтернаціональних термінів в українській термінології галузі фізичної культури та спорту: Кандидат філологічних наук: 10.02.01. Київ: Інститут української мови НАН України, ст. 17.
3. Боровська, О. В. (2001). До питання про національні та інтернаціональні терміни в українській спортивній терміносистемі\Молода спортивна наука України. Збірник наукових статей в галузі фізичної культури та спорту, 5(1), ст. 23-24
4. Ботвіна, Н. В. (2000). Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділового спілкування, ст. 320.
5. Бусел В. Т. (2005). Великий тлумачний словник української мови: з додатками і доповненнями. Ірпінь: Перун, ст. 1444.
6. Ковальчук Н. & Санюк В. (2006) Сучасні проблеми використання термінології загальнорозвивальних вправ у школі. Фізичне виховання в школі, 2, ст. 35-43.
7. Овчаренко, В. М. (1968). Структура і семантика науково-технічного терміну. Харків.
8. Жовтобрюх М.А. Науковий стиль української мови / М.А. Жовтобрюх // Мовознавство. - 1968.
9. Сифоров, В. І., & Климовицький, К. Я. А. (1970). Особенности языка научной литературы. Наука.
10. Lexilogos Arabic Dictionary
11. Стаття «The Use of Sports Terminology in Arabic Media» by Mona Baker (2004):

12. Стаття «Arabic Sports Terminology: A Comparative Study with English» by Ahmed Al-Jallad (2012):
13. Al-Hussein, A. (2007). "A Study of Arabic Sports Terminology: The Lexical Aspect." *International Journal of Applied Linguistics & English Literature*, 33-44.
14. Al-Mezaini, M. M. (2004). "Arabic Sports Vocabulary: Implications for Language Teachers." *Journal of King Saud University - Languages and Translation*, 79-102.
15. Ghanayem, H. (2019). "Sport and Language: English-Arabic Contrastive Analysis of Football Terms." *Journal of Language Teaching and Research*, 994-1000.
16. Hayyawawi, W. S. (2013). "Sports Terms in Arabic and English: A Comparative and Contrastive Study." *Journal of Language and Literature*, 1-8.
17. El-Issa, A. A. (2015). "Cultural Aspects of Translating Sports Terms from English into Arabic." *International Journal of Applied Linguistics & English Literature*, 171-176
18. Основи термінознавства : навч. посіб. / С. З. Булик-Верхола, Г. В. Наконечна, Ю. В. Теглівець. – 3-є вид., допов. – Львів : Львівська політехніка, 2016. – 192 с.
19. Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз: [монографія] / М. О. Вакуленко. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2015.– 361 с.
20. Термінознавство. Навчальний посібник для студентів. - Вінниця: ВНТУ, 2006. - 101 с.